

виховані, можуть обрати навіть дисидента - соціально невлаштованої, непривабливої людини, що має безліч життєвих проблем. Вони впевнені, що буде багато проблем, однак, таким способом вони доводять, що "не збираються жити за вказівкою батьків, за їх правилами".

На вибір партнера впливає звичка "оглядатися чи не оглядатися" на громадську думку. Проілюструємо це словами однієї з наших респонденток. "Я хотіла б не просто поважати свого чоловіка, а пишатися ним". На питання: "Що для Вас означає пишатися?". "Для мене значимим буде те, наскільки інші люди будуть його поважати як людину, професіонала, друга і т.ін."

Отже, на вибір партнера впливатиме думка інших: батьків, друзів, колег по роботі. Зазначимо, що у таких випадках можуть з'явитися і суперники, так як ціна обранця відразу зростає, як на аукціоні, які будуть прагнути якомога скоріше відбити його/її, поки не пізно

(особливо, якщо суперник здається дійсно гідним).

Мають місце і випадки, коли партнер обирається нами як компенсація. Адаже "популярний" партнер, який цікавить багатьох, здорово підвищує самооцінку ("А вибрав-то він саме мене!"). У цьому випадку треба добре подумати і навіть скористатися порадами психологів-консультантів: "що будете робити з цим "призом" все життя, після того, як доведете собі і навколишнім, що ви здатні його завоювати?".

Підводячи підсумки, зауважимо, що у процесі вибору майбутнього партнера мають значення багато чинників: починаючи з несвідомого закінчуючи схожими поглядами та позицією щодо вибору молодими людьми майбутнього партнера для життя.

Відтак, зазначена проблема не є вичерпною і не втрачає своєї актуальності, оскільки не лише впливає на всі сфери життя, а й визначає особисте щастя кожної людини.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Белагов С.А.* Десять правил ссори подружжя / С.А. Белагов. – АИФ. Україна. – 2000. – № 7. – С. 30–35.
2. *Витек К.* Проблеми подружжеского благополуччя / К. Витек. – М.: Прогресс, 1988.
3. *Галичанська А.Т.* Клімат молоді сім'ї / А.Т. Галичанська // Соц. психол. – 2003. – № 1. – С. 116–122.

4. *Сатир В.* Как строить себя и свою семью / В. Сатир / [Перевод с англ.]. – М.: Педагогика, 1992.
5. *Семья и общество* / за ред. А.Г. Харчев, М.С. Мацковский. – М.: Наука, 1982. – С. 128–135.
6. *Чехова В.* Настоящая жена / В. Чехова // Семья. – 1999. – № 40. – С. 15–21.

Подано до редакції 11.03.13

УДК 101+316.6

В. Е. Закревський

РОЗВИТОК СУПЕРПРОФЕСІОНАЛІВ: АНТРОПОСОЦІАЛЬНИЙ ТА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ВИМІРИ

Визначено сутнісні характеристики методологічних засад психолого-педагогічних досліджень професіоналізації особистості та відповідні інноваційні соціально-педагогічні технології і процедури. Доведено актуальність і необхідність застосування інтегральної психолого-педагогічної технології антропосоціального розвитку індивідуальної життєдіяльності. Встановлено, що на заваді ефективного використання даної технології може бути відсутність достовірної типологічної класифікації дорослих в цілому, професійно зрілих дорослих тощо. Розроблено план впровадження наслідків дослідження, а також визначено смисловий простір використання в експериментальному дослідженні доробку організаційних структур науково-дослідних інститутів НАПН України.

Різним аспектам цілісного антропосоціального розвитку особистості протягом усього її життєвого шляху були присвячені роботи вітчизняних вчених – А. А. Кроніка, Е. І. Головахи, Б. І. Цуканова, В. А. Моляко, Г. А. Бала; Російської Федерації – К. О. Абульханової, Т. Н. Березіна, К. Б. Соколова, Н. А. Хренова, Т. З. Козлова, Л. Ю. Кублицькене, В. П. Лисенкової, Н. І. Моїсєєвої, В. В. Нуркової, О. Б. Орлова, Р. Г. Подольного, К. Росека, Т. Д. Ріхтермана, В. Ф. Серенкова, А. В. Толстих, Е. П. Белінської, Н. Н. Трубнікова, Ю. П. Хяюрюнена; далекого зарубіжжя – Р. Тернера, Г. Крайга, Р. Арчера, С. Брауна, Г. Челуні, Г. Косби, А. Шустера-Збоєвіча.

Протиріччя між реально існуючим замовленням на суперпрофесіоналів для практично усіх сфер життєдіяльності України та відсутність налагодженої системи підготовки національної еліти і визначало основну **проблему** даної роботи - конструювання концептуальної моделі розвитку обдарованої особистості протягом усього життєвого шляху. Виходячи з цього **мета** дослідження полягає у визначенні вихідних методологічних та соціально-практичних положень, спроможних допомогти вирішенню вище окресленої проблеми. Щодо до **завдань**, то їх багато і вони різноманітні. Перш за все це визначення методологічних засад та теоретичних основ психолого-педагогічної технології антропосоці-

льного розвитку індивідуальної життєдіяльності обдарованого суперпрофесіонала. Також було зроблено спробу створення цілісної соціально-педагогічної технології, призначеної для концептуального конструювання організаційно-педагогічної моделі, здатної певною мірою стимулювати інноваційний розвиток локального народногосподарського комплексу.

Проблема професіоналізації особистості та особистісного розвитку професіонала до поки не має адекватного соціально-педагогічного і науково-теоретичного вирішення. В контексті онтогенетичних досліджень життєвого шляху особистості, створення загальної теорії індивідуально-психічного розвитку людини, а також концептуального конструювання організаційних моделей психолого-педагогічного супроводу професійного становлення особистості в галузі соціономічних професій не достатня увага приділяється саме тим етапам, які є максимально продуктивними в соціально-професійному вимірі. Зазначена проблема набуває особливої актуальності і значущості у зв'язку зі зміною вікових періодів дорослості та потенціалів людини із-за чітко визначеної тенденції акселерації зростаючих людей, збільшення часового періоду продуктивної зрілості, завдячуючи більш пізньому входженню в соціально нефункціональну старість. Під час нашого емпіричного дослідження було експериментально виявлено дану особливість індивідуальної життєдіяльності, підтверджену відгуками самих суб'єктів дорослішання і професіоналізації.

В процесі дослідження визначено сутнісні характеристики методологічних засад психолого-педагогічних досліджень професіоналізації особистості та відповідні інноваційні соціально-педагогічні технології і процедури, необхідні і достатні для успішного вирішення зазначеної проблеми. Створено психолого-педагогічну технологію антропосоціального розвитку індивідуальної життєдіяльності, в основу якої покладено принцип самоактуалізації, вершинних досягнень дорослої людини, які можливі, згідно з вихідними положеннями гуманістичної психології, за умов оптимальної інтеграції людини в соціально-економічному середовищі та соціокультурному життєвому просторі [1; 2; 3; 4]. Саме тому запропонована інтегральна соціально-педагогічна технологія може бути оптимальною за умов повноцінного, динамічно-одночасного особистісного та професійного розвитку суб'єкта праці протягом усього життя. У зв'язку з цим у змістовно-смісловому плані та в контексті розвитку позитивно орієнтованої соціальної творчості, постають складні питання, пов'язані з формуванням конструктивно-креативної життєвої позиції, розвитком та підтримкою інноваційного потенціалу обдарованого суперпрофесіонала, які потребують подальших окремих досліджень.

Доведено актуальність і необхідність застосування інтегральної психолого-педагогічної технології антропосоціального розвитку індивідуальної життєдіяльності. Встановлено, що на заваді ефективного використання даної технології може бути відсутність

достовірної типологічної класифікації дорослих в цілому, професійно зрілих дорослих тощо. Певною мірою дана проблема може бути вирішена започаткуванням досліджень, спрямованих на виявлення особистісних особливостей, які є оптимальними новоутвореннями певних етапів розвиненої дорослості.

Сутнісна характеристика запропонованої інтегральної психолого-педагогічної технології антропосоціального розвитку індивідуальної життєдіяльності (проектування стратегії життєвого шляху і тактик поведінки, консультативно-корекційна підтримка, моніторинг життєвого процесу) полягає в одночасному і послідовному психофізіологічному, інтелектуальному та особистісному розвитку людини протягом усього життєвого шляху. При подібному гуманному підході професійний цикл індивідуальної життєдіяльності є лише органічною частиною екзистенційно цілісного життя людини. Програмою впровадження інтегральної психолого-педагогічної технології антропосоціального розвитку індивідуальної життєдіяльності передбачається три етапи, в межах яких мають бути відповідно до логіки концептуальної схеми, започаткована діяльність низки інноваційних організаційних структур:

перший етап – 2014-2015 рік

– науково-дослідної лабораторії антропосоціального та соціокультурного проектування, (згідно з проектом положення – 14 с.);

– регіонального консультативно-методичного центра професійного самовизначення, індивідуального розвитку обдарованої учнівської та студентської молоді, (згідно з проектом положення – 13 с.);

другий етап – 2015-2016 рік

– Одеського обласного ліцею інтернатного типу для обдарованої учнівської молоді "Еліта нації" та цільової диференціальної магістратури для обдарованої студентської молоді, (згідно з розробленими проектами Статуту 28 с. та положенням 7 с.);

третій етап – 2016-2017 рік.

– соціотехнополіса – регіонального освітньо-науково-інноваційного комплексу, згідно з розробленими положенням та організаційною програмою – (18 с.);

– служби антропосоціального розвитку талановитих та обдарованих людей (обласна служба зайнятості, управління освіти, науки, молоді та спорту Одеської обласної адміністрації).

Завдячуючи здійсненню вище зазначених заходів, відкривається реальна перспектива досягнення позитивного соціального ефекту від наслідків науково-дослідної роботи "Теоретико-методологічні основи психолого-педагогічного супроводу особистості на різних етапах професійного становлення" та підтеми "Теоретико-методологічні основи життєвого циклу становлення особистості професіонала".

За умов виконання вище наведеної програми впровадження з'явиться реальна перспектива експериментального розширення можливостей розвитку обдарованої учнівської і студентської молоді, креативних соціальних груп, суспільства в цілому. Створення та

ефективна діяльність вище зазначених експериментальних наукових, освітніх, консультаційно-корекційних організаційних структур сприятиме суттєвому підвищенню якості освітянської і наукової діяльності, рівня виховних і психологічних послуг в Одеській області.

Повномасштабне впровадження даного науково-практичного доробку потребує цілеспрямованої соціально-педагогічної інтеграції наслідків досліджень, вже здійснених організаційними структурами науково-дослідних інститутів Національної академії педагогічних наук України, а саме лабораторіями управління освітніми закладами, трудової підготовки і політехнічної творчості, педагогічних інновацій, профільного навчання і профконсультації, оцінювання якості освіти *Інституту педагогіки*; лабораторіями організаційної психології, психології творчості, консультативної психології та психотерапії, методології і теорії психології, соціальної психології, когнітивної психології, психології особистості, вікової психофізіології, психології обдарованості, психодіагностики - *Інституту психології*; практично усіма, виключаючи два відділи - *Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих*; лабораторіями виховної роботи в закладах інтернатного типу, морального та етичного виховання, соціальної педагогіки, трудового виховання та профорієнтації, сімейного виховання - *Інституту проблем виховання*; лабораторіями соціальної психології особистості, психології мас та спільнот, політичної соціалізації молоді, психології політичної участі, соціально-психологічних технологій - *Інституту соціальної та політичної психології*; відділами змісту, філософії та прогнозування вищої освіти, педагогіки і психології вищої освіти, економіки та управління вищої освіти, соціальних проблем вищої освіти та виховання студентської молоді - *Інституту вищої освіти*; відділами досліджень і проектування навчального середовища, інформаційно-аналітичним, педагогічних інновацій - *Інституту інформаційних технологій і засобів навчання*; лабораторіями професійної освіти і навчання, професійного навчання на виробництві, професійної орієнтації і виховання - *Інституту професійно-технічної освіти*; відділами діагностики обдарованості, проектування розвитку обдарованості, інноваційних технологій в освіті обдарованих, філософсько-методологічних проблем інноваційного розвитку людини, моніторингу обдарованості дітей та молоді, підтримки обдарованості та міжнародного співробітництва, суб'єктних проблем розвитку обдарованості - *Інституту обдарованої дитини*.

Окрім вище наведеного, слід зазначити, що експериментально динамізована соціально-педагогічна практика, обов'язково виявить принципово нові лакуни (факти, процеси, стани), які, безумовно, потребують комплексного використання існуючого доробку та подальших досліджень у зазначеному проблемному полі, а саме: психологічна та соціально-педагогічна інтерпретація, визначених типових переліків подій, притаманних певним циклам (рання дорослість (20-40

років); середня дорослість (40-60 років); пізня дорослість (60-75 років) та відповідних тезаурусів простих і складних поведінкових програм людини у стандартних життєвих ситуаціях та обставинах життєвого шляху, зважаючи на соціально-професійні, статтєво-вікові особливості; необхідні і достатні соціально-педагогічні моделі (трансформаційні траєкторії) розвитку професіоналів, виходячи з існуючої нормативно-правової бази та стану соціально-професійного простору сучасної України; особливості соціально-психологічної ідентифікації на певних етапах життєвого циклу; сутність та закономірності особистісної організації часу життя; часові особливості особистості: алгоритми діяльності, які є оптимальними для певних типів особистості та професій; здібності і соціальні уміння щодо планування та використання часового ресурсу; взаємозв'язок між психологічними (соціально-психологічними) новоутвореннями вікових етапів життєвого шляху дорослої людини та динамікою змін особистісних якостей і властивостей професіонала (умілість, майстерність, мистецтво, а можливо й досконала діяльність); психологічні закономірності розвитку особистості від народження до смерті; оптимальне співвідношення між особистісною автономією та соціальною інтеграцією; проблема цілісного (послідовного і безперервного) розвитку (моніторингові організаційні структури та програми) та саморозвитку (самостійно розроблені індивідуальні програми) особистості; організаційно-педагогічне конструювання інноваційних навчально-виховних комплексів та навчально-методичних комплексів, призначених для розвитку типових груп висококваліфікованих талановитих та обдарованих професіоналів – майбутньої еліти нації та інші [5; 6].

Вирішення складних питань даного масштабного інноваційного проекту потребує відмови від механічного додавання наслідків різних наук, а сміливо переходити до створення принципово нових багатопредметних комплексів знань та соціально-педагогічних практик. У першу чергу це зауваження стосується повноцінного психофізіологічного, інтелектуального, особистісного соціально-професійного розвитку обдарованої (талановитої) людини протягом усього життєвого шляху [5; 6; 7; 8; 9; 19; 11; 12]. Реалізація запропонованої авангардно-проривної соціально-практичної концептуальної моделі соціотехнополіса – регіонального освітньо-науково-інноваційного комплексу потребує суттєвих змін в традиційному механізмі науково-дослідної роботи. Відтепер не суб'єкти досліджень будуть шукати об'єкти впровадження, а навпаки, актуальні соціально-економічні і соціокультурні проблеми чітко визначатимуть пріоритети и напрями досліджень.

Особливої уваги потребує інноваційна складова проблеми що розглядається, а саме розробка і застосування продуктивних теорій, концепцій, гіпотез, соціально-педагогічних технологій, спрямованих на радикальне оновлення процесів соціалізації талановитої частини підростаючого покоління. У зазначеному

смісловому полі треба відмітити слабкий зв'язок теоретичної педагогіки з практичною. Великою мірою цьому "сприяє" несоціологічність більшості науково-дослідних робіт. До того ж в суспільстві не створено дієздатний механізм формування соціального замовлення науки. Саме тому вважаємо за вкрай необхідне суттєво посилити соціологічну складову науково-дослідної діяльності, принаймні в межах реалізації запропонованого інноваційного проекту.

Запропонований соціально-педагогічний проект тісно пов'язаний зі створенням національної інноваційної системи, а тому є дуже важливим для відродження України. Зважаючи на вище наведене є всі підстави для відпрацювання теоретичних та соціально-педагогічних завдань в процесі академічного експерименту в межах Державної цільової програми. Саме за таких умов з'явиться реальна можливість здійснити експериментальну перевірку істинності концептуальної версії та створення соціально-практичної організаційно-педагогічної моделі освітньої діяльності, спрямованої на розвиток творчо обладваної учнівської і студентської молоді, особистісно-професійного становлення дорослих як суб'єктів праці.

На виконання вимог законодавчо-нормативних документів, що регламентують та регулюють інноваційну діяльність:

Законів України: "Про інноваційну діяльність", "Про наукову і науково-технічну експертизу", "Про наукову і науково-технічну діяльність", "Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки", "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні", "Про освіту", "Про вищу освіту", Постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження порядку надання фінансової підтримки суб'єктам інноваційної діяльності за рахунок коштів державного бюджету шляхом здешевлення довгострокових кредитів" від 17 листопада 2004 року №1563; Указу Президента України "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України "Про стан науково-технічного забезпечення інноваційного розвитку України"" від 6 квітня 2006 року.

Постанов Верховної Ради України: "Про дотримання законодавства щодо розвитку науково-технічного потенціалу та інноваційної діяльності в Україні" від 16 червня 2004 року №1786-4, "Про рекомендації парламентських слухань на тему: "Національна інноваційна система України: проблеми формування та реалізації" від 27 червня 2007 року № 1244-5, пропонується концептуальна схема принципово нового напрямку інноваційної діяльності – соціотехнополіса як форми об'єднання науки, освіти, виробництва, органів соціального керівництва та адміністративного управління, громадянського суспільства мегаполісу України. Соціотехнополіс - це потенційно унікальний прецедент в соціально-економічному просторі держави, удосконалений організаційний аналог Силіконової долини США.

Мета. Сприяння становленню національної інноваційної системи. Збільшення інтелектуального капіталу, питомої ваги науково-та знаннємістких вироб-

ництв. Вирішення загальних й комплексних проблем технічних, прикладних, соціогуманітарних наук, галузей економіки, сфер життєдіяльності. Концептуальне конструювання та стратегічне планування соціально-економічного розвитку мегаполісу.

Завдання. Реалізація національної та регіональної інноваційної політики. Комерціалізація наукових знань та інновацій. Стимулювання науково-інноваційної діяльності бізнесу. Солідаризація економічної, управлінської, науково-технічної, соціогуманітарної, громадської еліт, з метою оптимального використання місцевих фінансових, матеріально-технічних, природних, інтелектуальних ресурсів. Запровадження нових економічних та соціально-педагогічних технологій, та їх інтеграція у діяльність регіонального народногосподарського комплексу. Напрацювання механізму формування соціально-економічного та соціокультурного замовлення науковій спільноті. Забезпечення більш тісного зв'язку між середньою і вищою освітою, академічною, прикладною, галузевою наукою та підприємницьким середовищем, визначення нових форм їхньої взаємодії. Розробка технологій формування та впровадження у соціальну практику довгострокових цільових установок суспільства.

Зміст діяльності. Оптимізація процесу продукування знань та прискореного їх використання. Збільшення розробок у галузі нової техніки і технологій, завдячуючи розвитку наук інноваційного спрямування. Омолодження наукового співтовариства - зниження віку дисертантів-кандидатів та докторів наук. Інтеграція наукових, промислових, фінансових структур і створення на їх основі наукомістких корпорацій. Науково-методичне забезпечення конструктивних програм для динамічних колективних суб'єктів різноманітного рівня внутрішньої організації. Спрощення процедури захисту інтелектуальної власності індивідуальних суб'єктів науково-дослідницької діяльності. Започаткування процесів саморозвитку суб'єктів господарювання за рахунок актуалізації їх інноваційного потенціалу. Науково-методичне забезпечення авангардного саморозвитку нових організаційних структур народногосподарського комплексу мегаполіса: управління людськими ресурсами; політична психологія; екологічна психологія; психологія культури; соціальна політика та соціальний розвиток; етнополітика; політичне прогнозування тощо. Реконструкція позиційних статусів та динаміки міжпозиційної взаємодії колективних суб'єктів мегаполіса. Віртуальне моделювання та ігротехнічна декомпозиція існуючих комунікацій у регіональному соціально-економічному організмі. Підвищення ефективності групової взаємодії регіонального наукового співтовариства, посилення його зв'язків з обдарованою частиною учнівської та студентської молоді. Проектування та впровадження у практику моделей інноваційних економічних, соціальних, культурних об'єктів. Комплексне вирошування інтелектуальних і діяльнісних альтернатив.

Всебічна підготовка суперпрофесіоналів згідно з

реально сформованим замовленням. Антропосоціальне проектування соціально-професійного самовизначення, індивідуальної життєдіяльності обдарованої учнівської та студентської молоді, аспірантів для забезпечення їхньої оптимальної соціально-професійної самореалізації, розвитку особистісної ефективності, соціально-економічної успішності. Залучення наукових працівників до вирішення актуальних проблем регіону - створення міжпредметних тимчасових творчих колективів. Громадянське самовизначення наукового співтовариства. Задоволення специфічних особистісних і освітніх потреб кращої частини учнівської молоді загальноосвітніх середніх закладів, студентів вищих навчальних закладів мегаполіса.

Започаткування використання цілісної програми особистісного зростання обдарованих учнів ліцею "Еліта нації", студентів-співпрацівників науково-впроваджувального центру, моніторингу життєдіяльності магістрантів, аспірантів, докторантів з метою проектування індивідуальних освітньо-розвивальних траєкторій, творчого саморозвитку, соціально-професійної самореалізації.

Виховання інноваційно-орієнтованого громадянина. Цілеспрямована підготовка еліти нації - висококваліфікованих фахівців - топ-менеджерів для крупних виробничих підприємств, державного сектора економіки та комерційних структур за їх замовленням.

Розширення доступу до мережі Інтернет обдарованої учнівської і студентської молоді, використання інформаційних технологій та дистанційного навчання. Розвиток: інноваційної культури; регіональної науки і освіти, інноваційного потенціалу індивідуальних та колективних суб'єктів.

Розробка:

- програм діяльності інноваційних організаційних структур - проектів муніципальних інноваційних програм, управлінських рішень, системно-орієнтованих проектів;

- стратегій і тактик соціально-економічного і соціокультурного системного розвитку територіально-адміністративних одиниць;

- програм оптимізації життєдіяльності соціально-професійних та статтево-вікових груп населення в єдності концептуально-методологічних та суспільно-практичних складових;

- моделей інноваційних організаційних структур з орієнтацією на максимальне використання місцевих природних і інтелектуальних ресурсів;

- сценарно-регламентарних програм соціоінженерного втручання в діяльність колективних освітніх, наукових, фінансових, підприємницьких суб'єктів з метою усунення стратегічних та організаційних патологій;

- інтегрованих програм масової комунікації, спря-

мованих на формування прогресивних форм соціальної орієнтації обдарованої студентської молоді, науково-технічної, соціогуманітарної і творчої інтелігенції, підприємницького середовища, регіональних еліт;

- інноваційно спрямоване вдосконалення форм і методів освіти, професійної підготовки; сприяння інтелектуальній спадковості поколінь.

Формування:

- регіональної системи генерації та поширення знань;

- міжсекторальної взаємодії, згідно з європейською моделлю суспільних відносин, яка стимулює владу, бізнес, громадськість до співпраці;

- цілісних схем інноваційної життєдіяльності економічних, соціальних, культурних об'єктів;

- креативного потенціалу органів місцевого самоврядування, територіальних громад;

- регіональної ресурсної бази реалізації інноваційних ідей, проектів, програм.

Створення:

- інноваційної структури, призначеної для формування єдиного наукового та навчально-методичного механізму підготовки кадрів для інноваційної сфери;

- науково-практичних осередків, здатних значно покращити забезпечення стратегічних інтересів та потреб населення мегаполісу;

- та оперативне впровадження багатопредметних комплексів знань, спрямованих на вирішення актуальних проблем суб'єктів інноваційної діяльності;

- інноваційної інфраструктури на рівні країни, а також на галузевому та регіональному рівнях - спеціалізованих технопарків, технологічних інкубаторів, інжирингових центрів, венчурних фірм;

- центрів дистанційного навчання із застосуванням сучасних телекомунікаційних технологій;

Висновки. Згідно з метою та завданнями дослідження нами було обґрунтовано необхідність і актуальність створення експериментальної соціально-практичної моделі підготовки еліти нації, а саме - цілеспрямованого і послідовного протягом усього життя - розвитку обдарованих людей, здатних до інноваційної діяльності. Певним чином на особистісному рівні вирішенню даного завдання сприятиме розроблена і апробована інтегральна соціально-педагогічна технологія антропосоціального розвитку індивідуальної життєдіяльності. У більш широкому соціальному контексті дана проблема отримала свій розвиток завдячуючи розробці соціально-педагогічної моделі інтеграції складних завдань розвитку творчої обдарованості, розвитку суперпрофесіоналів протягом життєвого шляху та піднесення на значно вищий рівень інноваційної діяльності в межах регіонального народногосподарського комплексу.

ЛИТЕРАТУРА

1. Балл Г.А. Психология в рациогуманистической перспективе: Избранные работы / Балл Г.А. – К.: Основа, 2006. – 408 с.

2. Маслоу А. Психология бытия / Маслоу А. – М.: Рефл-бук, Киев: Ваклер, 1997. – 304 с.

3. Леонтьев А.Н. Философия психологии: Из на-

учного наследия / Леонтьев А.Н. / Под ред. А. А. Леонтьева, Д. А. Леонтьева. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1994. – 228 с.

4. Пономаренко В.А. Психология духовности профессионала / Пономаренко В.А. – М., 1997. – 289 с.

5. Анцыферова Л.И. Психология повседневности, жизненный мир личности и "техники" ее бытия / Анцыферова Л.И. // Психологический журнал. – 1993. – Т. 14. – № 2. – С. 8-17.

6. Бекасов О.Б. Анализ событийной структуры жизненного пути личности / Бекасов О.Б. // Гуманистические проблемы психологической теории. – М., 1995. – 298 с. – С. 169-179.

7. Крайг Г. Психология развития / Крайг Г. – СПб., 2000. – 992 с.

8. Психология человека от рождения до смерти / Под ред. А. А. Реана. – СПб., 2006. – 652 с.

9. Серенкова В.Ф. Типологические особенности планирования личностного времени / Серенкова В.Ф. // Гуманистические проблемы психологической теории. – М., 1995. – 342 с. – С. 192-204.

10. Сикирич Е. Философия возраста / Сикирич Е. // Новый Акрополь, 2007. – 44 с.

11. Козлова Т. З. Особенности социальной идентификации на разных стадиях жизненного цикла личности / Козлова Т. З. // Социальная идентификация личности. – М., 1993. – 172 с.

12. Дергачева О. Е. Личностная автономия как предмет психологического исследования / Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата психологических наук : 19.00.01 – общая психология, психология личности и история психологии / Дергачева Ольга Евгеньевна. – Москва, 2005. – 16 с.

Подано до редакції 30.01.13